

Шан Маклеод говори за Данас у првом интервјуу од ступања на дужност у Србији.

Велика ми је част и задовољство што сам амбасадорка Уједињеног Краљевства у Србији, а поносна сам и што сам прва жена из моје државе на тој функцији у Београду.

Желим да пренесем и поделим оно најбоље што моја земља има – било да је реч о технолошким иновацијама, фудбалу, врхунским универзитетима или популарним ТВ серијама – од „Црне гује“ до „Бирмингенске банде“.

Што се тиче личних утисака, морам да нагласим да сам за четири седмице боравка овде наишла на одличан пријем свих са којима сам разговарала – од председника Србије, преко продаваца у радњама, до возача тролејбуса. Када је о мојим главним задацима реч, приоритет јесте изградња снажних односа Србије и Уједињеног Краљевства окренутих ка будућности.

Наравно, ми већ имамо добру сарадњу у појединим областима, али постоје сегменти у којима можемо да урадимо много више. Желимо боље да разумемо Србију и да Србија боље разуме нас.

Наше земље су у прошлости веома блиско сарађивале, и то треба да се настави и у будућности, каже у разговору за Данас британска амбасадорка Шан Маклеод, говорећи о основним циљевима током мандата у Србији. Интервју за наш лист прво је обраћање медијима у Србији амбасадорке која је прошлог месеца званично ступила на дужност у Амбасади Уједињеног Краљевства у Београду.

* Који су то домени у којима се може унапредити сарадња двеју држава?

– Као амбасадорка, радићу са српском владом на питањима од заједничког интереса, попут регионалне стабилности и безбедности, остваривања просперитета. Тамо где имамо различите ставове, желим да разговарамо „као стари, искрени пријатељи“. Такође, настојаћу да техничка подршка коју пружамо Србији доведе до позитивних промена, нарочито у животима „обичних“ грађана, као што је, рецимо, иницијатива е-управа. Било ми је веома драго да чујем за пројекте које смо подржали, укључујући „Е-беба“, који омогућава „онлајн“ пријаву новорођенчади, а веома интересантан је и наш програм „Школе за 21. век“, којим помажемо ученицима у Србији да унапреде знања и практичне вештине из програмирања. Знам да одлично сарађујемо у бројним доменима. Илустрације ради, боримо се заједничким снагама против организованог криминала, квалитетна сарадња постоји и у појединим сегментима одбране... Што се тиче области у којима можемо да сарађујемо више, то је, између осталог, трговина, али и на пример заштита животне средине. Већ имамо неке „добре приче“ када је реч о трговини.

* Које су то „добре приче“?

– На пример, прошлог викенда сам имала прилике да тестирам нови електрични „јагуар“ И-ПАЦЕ, што је веома охрабрујући корак у правцу успостављања „зелене“ економије и боље заштите животне средине. Велике британске фирме, укључујући оне из области фармације и рударства, већ су и присутне у Србији, али има доста неискоришћеног потенцијала. Због тога планирам да сарађујем са амбасадорком Србије у Лондону на „ревитализацији“ „Британско-српске привредне коморе“.

Што се тиче „лакших тема“ у вези са српско-британским односима, дивно је што тако много људи овде воли британске филмове, серије, књиге, бендове... И даље нисам сигурна да ли моји саговорници очекују да на састанке стигнем у „астон мартину“ као Џејмс Бонд или у Дел Бојевом комбију из серије „Мућке“.

Подсећам вас да ми Британци немамо само „рибу и чипс“, већ да се, између осталог, поносимо универзитетима светског ранга и научним достигнућима. Ове седмице двојица професора са британских универзитета добила су Нобелову награду. Студенти из Србије имају шансу да студирају широм Британије, и управо је у току конкурс за наше Чивнинг стипендије који траје до 5. новембра. Недавно сам упознала групу српских студената на Кембрицу и, искрено говорећи, помало им завидим што тамо студирају.

* Да ли ће, према Вашем мишљењу, актуелна британска влада успети да се избори са кризом изазваном Бреگزитом?

– Ово је време промене за Уједињено Краљевство. Пре три године одржан је референдум о нашем чланству у ЕУ, али, наравно, ствари нису једноставне. Ми смо чланица Уније дуже од четири деценије, наше економије су веома блиско повезане, тако да је веома важно да постигнемо добар споразум о будућим односима са ЕУ. Британска влада се нада да ће се о томе договорити са владама осталих држава чланица, и да ће споразум потом одобрити наш парламент, како бисмо напустили ЕУ до 31. октобра.

Оно што смо видели у протеклим месецима може се описати као „демократија на делу“ – између осталог, били смо сведоци „живе“ јавне и парламентарне дебате, видели смо какав је наш државни поредак – у смислу поделе на извршну, законодавну и судску власт... Желим да нагласим да ми напуштамо ЕУ, али да не напуштамо Европу. И даље ћемо веома блиско сарађивати са нашим пријатељима из Уније – на међудржавном нивоу, и у међународним организацијама, те да ћемо са њима делити позитивне вредности...

* Како оцењујете ситуацију у Србији у најважнијим доменима, попут владавине права, укључујући слободу медија, политику и економију?

– Морам да нагласим да сам новопридошла и да имам много тога да научим. Такође, будући да сам амбасадорка, није на мени да коментаришем детаље унутрашњополитичких питања. Али, пре доласка у Србију радила сам у Организацији за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) у Бечу, и била сам у групи амбасадора који су установили годишњу награду за „Бранитеље демократије“. Дакле, наведена питања су веома важна за мене лично, верујем у јаку, „здраву“ демократију, у неопходност постојања снажних, одлучних демократских институција, као што је уписано и у принципима ОЕБС-а.

То подразумева и право гласа, као и да изабрани званичници раде у корист својих грађана – потребно је да влада има интегритет и да ради транспарентно, да правосуђе поштује и унапређује владавину права, као и да имамо тела попут Канцеларије за демократске институције и људска права (ОДИХР), која су аутономна и помажу нам да испунимо обавезе које смо преузели као чланице ОЕБС-а. Што се економије тиче, реформе које спроводи српска влада су веома важне за побољшање „пословног окружења“, унапређење могућности за иностране инвестиције у Србији.

* Како гледате на дијалог о унапређењу изборних услова које власт и опозиција воде уз посредовање Европског парламента?

– Понављам да као дипломаткињи није на мени да говорим било којој политичкој партији шта би требало да ради, то је њихова ствар. Могу да кажем да као грађанка с правом гласа у својој матичној држави волим да имам могућност да гласам на изборима, бирајући између странака који имају различите програме, и да будем ваљано обавештена пре него што донесем одлуку, због чега су неопходни и отворени и независни медији. Драго ми је што Влада Србије разговара са ОДИХР-ом о унапређењу изборних услова, али, истовремено, узимам веома озбиљно у обзир забринутости које су изразиле опозиционе странке. Важно је рећи да су слободни, независни медији један од најважнијих „стубова“ слободне, „здраве“ демократије. Подсећам да се Влада Србије, као и британска влада, обавезала да ће поштовати слободу медија на конференцији одржаној летос у Лондону, а то подразумева и отворене дебате у медијима.

* На основу Вашег одговора стиче се утисак да се противите бојкоту избора. Да ли сам у праву?

– Као што сам рекла, на политичким партијама је да то одлуче. Није на мени као на

амбасадорки друге државе да им причам шта да раде.

* Шта очекујете од наредне косовске владе када је реч о наставку бриселског дијалога?

– И даље имам пуно тога да чујем и научим о сложеном и „осетљивом“ питању Косова. Наша политика је јасна – снажно подржавамо дијалог Београда и Приштине и заједно са нашим партнерима из „Квинте“ спремни смо да на сваки могући начин помогнемо да се односи нормализују. Сматрамо, стога, да је председник Вучић у праву што је фокусиран на такав процес. Надам се да ће се створити шансе да се уклоне препреке за наставак дијалога. Избори на Косову тек што су завршени, али надам се да ће се разговори убрзо наставити како би били постигнути позитивни резултати.

* Да ли би Ваша држава била спремна да прихвати евентуални договор Београда и Приштине о „корекцији граница“?

– Уједињено Краљевство, подсећам, није део овог дијалога, који Београд и Приштина воде уз посредовање ЕУ. Али, наше резерве према „прекрајању граница“ добро су познате. Ипак, треба да сачекамо и видимо „шта је конкретно на столу“.

* Шта мислите о одлуци америчког председника Доналда Трампа да именује Ричарда Гренела за специјалног изасланика за дијалог Београда и Приштине?

– Ја не представљам САД већ Уједињено Краљевство, али ми је драго што сам ове недеље упознала Ричарда Гренела.

Подршка реформама на Западном Балкану

* Хоће ли бити икаквог заокрета у британској политици према Западном Балкану након што Брегзит буде спроведен у дело?

– Као што сам рекла, ми напуштамо ЕУ, али не напуштамо Европу. У нашем интересу је да овај регион буде стабилан и безбедан, такав став се не мења. Снажно подржавамо спровођење позитивних реформи на Западном Балкану и остајемо посвећени том циљу, укључујући подршку ЕУ интеграцији и ономе што је ваша држава одредила као свој национални интерес. О нашој трајној, конкретној подршци довољно говори одлука да повећавамо билатералну техничку помоћ Србији, коју смо донели прошле године.

(Данас)